

Кенгеш

Жангы окъуу жылгъа хазырлыккыны сюзгендиле

**КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков Россейни Правительство-
ствосуна Председателини орунбасары Дмитрий Черны-
шенко видеоконференция амал бла билим беруу белюм-
ноуу жангы окъуу жылгъа хазырлыккыны жоралап бардыр-
ганы оюучусуну бла Правительство-ствосуна пресс-службасы
билдиреди.**

Жыйылыну кезиунде Россейни Жаркыландыруу министрствосу-
ну, Россейни Билим беруу эм
илму министрствосу, Россейни
Саулык саклау министрствосу,
Рособордонду, Роспотребнадзор,
МЧС-ни, РФ-ни МВД-сыны эм
башка ведомстволарны келечилери
дождала этгендиле.

Жыйылыну билдиргенге кере,
Казбек Коков башчылыкта кы-
ралы билим беруу учрежденилары
жангы окъуу жылгъа толусулай
хазыр болганын айтылганды.
Сабийлени тийишчилик окултургъа

битуе онгла кыралгандыла.
Къабарты-Малкъарда билим беруу
жаны бла 380 учреждени барды,
ол санда 236 мектеп. Аланы тёртосонда
тынгылы ремонт этиледи, къалгъан
школланы барысы да окъуу жылгъа
хазырдыла. Жангы мектеплени иш-
ленгенлерини эм тынгылы ремонт
этилгенлерини хайырындан респу-
бликада школаны 90 проценти бир
омонго окултургъа сабийлени.
Педагоглары саны республикада 10,2
миг болды. Биринчи сентябрьде
билим берген учреждениларда оку-
учула бла тобуешиле кыуанч халда

бардырылгандыла, ары сынамы
устаза, сабийлени ата-аналары,
кырал эмда муниципал къулукчу-
чула къатыштырылдыла.
Ол кон билим берген учреждени-
ларда паралагъа 123 миг сабийле
бла студенте олурулгандыла, аладан
11 мигни биринчи класса барлык-
дыла.

Школ библиотекала толусулай
окуу кезиге киталпа бла жалгъыл-
гандыла, алада жыйылгъан кита-
планы саны 1,5 миллионга жетеди.
Сабийлени школлагъа ташырга
дел 165 билим берген учреждени-

лада автотранспорт барды, битеу да
школ автобусланы саны 217 бо-
лды. Жылы азыкъ бла 70 миг сабий
жалгъылганды. Школланы спорт
инфраструктуралары да хазырды
окуу жылгъа: биогенлокке 254
спорт зал бла 99 спорт клуб барды
школлада. Андан сора да, жыйы-
лыда окулучулары медицина жаны
бла жалгъырдыла, билим беруу учр-
жденилагъа лицензияла алырга эм
сабийлени къоркъуусулукларын,
ол санда жоллада, жалгъырдыла да
аслам эс бурупганды, деп айтыла-
ды билдирюнде.

Тюбешу

Кырал программаланы толтурулуларын тинткендиле

**Къабарты-Малкъардан Россей Федерацияны сенатору Арсен Канков бла иш-
тубешу бардыргандыла, деп билдиргенди
КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков кесини
телеграм-каналында.**

«Тюбешуно кезиунде республиканы
социал-экономика жаны бла айнууну
юсондон сорулганы сюзгендик: саулык
саклауда, билим берюде, маданиятта эм
спортта миллет проектлени бла федерал
эм регион программаланы жашауда бар-
дырылуларына къаргандыбыз.
Россейни Федерал жыйылында бизни
келечилеримиз законла чыгаруу жаны
бла тохтаусуз ишлейди, федерал даражада
регион башламчылыклары эм проектлени
толтурууча тире жорешеди.»

Сёзсюз, социал белюм бек магна-
налыгъа саналды. Арсен Башыровични
башламчылыккыны хайырындан «Дубки»
микрорайонда кардиология арны мек-
ман тынгылы жангыртуу ишле башлангъан
эдиле. Бу ара республиканы бийик медицина
технологиялары арасыны бир белюмне
саналды.

Республикада не жаны бла да болуш-
кук этюу - сенаторланы бла Кырал Ду-
маны депутатларыны туугъан жерлерини
монгулууна къошумчулукду. Биз мындан
ары да Къабарты-Малкъарны эм анда
жашагъанлары сорулганын тамамлау-
га биргеley ишлер умтудыбыз», - деп айтыла-
ды билдирюнде.

Ачылыу

Сабийлени саулыкларына жарарыкъ амал

**«Рауда» реабилитация арада жангы
акваларкы ачылыу кыуанчыны хал-
да бардырылганды, деп билдиргенди
КЪМР-ни Башчысы Казбек Коков кесини
телеграм-каналында.**

Бу парк Шимал-Кавказ федерал округда
биринчи акваларкы, анда азот-термал суу
хайырланды. Ол суу адамны нервларына
багъаргъа эм чархын да иги ишлетирге
жарайды. Жангы акваларкы ачылыууну хайы-

рындан ары келген сабийлени реабилитация
программалары ити да кёбйирдикте Аква-
паркда алгъан заууклуккы хайырындан
сабийлени саулыкларыны кучлегере амамат
онгла чыгадыла.

Эскизиге салыкъы, жыл сайын реабилитация
арагъа кыралкы кеп регионлар-
рындан жолла бла сабийле келдиле, ол
санда энци аскер операциягъа къатышкан
ландыкылары да.

Топландыруу

Ырахат болумла кыралгандыла

Тырныаузда Эпбрус проспектини жауу
жюргөн тийресини тапландыруу ахырына
жетеди. Ишле Гирхожан сууну кепиоронда
башанып, 2-чи номерли кеп фатарлы юнио
кесиге дери бардырылдыла. Ол объекти
жер-жерли адамла бейтурсей онлайн къол
кётюрсунде сайлагъандыла.
Тийрени узунлугу бир километр чаклы

бирди. Специалистте эски баш къатын
кёбаргъандыла, тийрени аспам кесигеде
бордюрла бла тротуар плитка орнатхандыла.
Жауу жюргендеге ырахат болумланы
«Жашуу этерге инфраструктура» миллет
проектни чөлвириде кырайдыла. Ишлени
жууукъ заманда бошаргъа мураттыдыла.

Келишим

Бирге ишлерге оноулашхандыла

Исмайлылы тарых, этнография,
география жаны бла улуу билим
болганды. Ол Кавказны халкларыны фольклоруну,
жашау халларыны юсеринден кимден
да халпары эди. Профессор Ко-
валевский малкъарылан юсеринден этнография
шартлары да Исмайлылы айтханларына танып
жагъанды. Арта ала «У подошвы Эльбруса»,
«Законы и обычаи Кавказа» эм башка киталпагъа киргендиле.

бир неча телюсионго келечилери
баргандыла. Тукумуну, баме, бек
белгили келечисине Мырзакулун
жашы Исмайлыны (1831-1888
ж.ж.) санаргъа болукду. Ол
Малкъардан Петербургда патчах
бла тобуешиге баргъан къауумгъа
да киргени белгиледи.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КЪМР-ни Кыраллыккыны конюне

Миллет энчиликлени саклауа, Россей бла байламлыккыны кучлеуге себеплик этгендиле

**Малкъар халккыны ахшы, фахмулу адамлары, тарыхкы тере-
нинден бюгониге дери кесирини атарын политикада, эконо-
микада, социал сферада да белгили этгендиле. Къабарты-Мал-
къарны Кыраллыккыны конюне аллында уу аллай фахмулу,
кыуанчу мунерлери болгъан адамларыны этериге сюебиз.
Сёзсюз, аланы барысы да бир къысха статьяда жазыл чык-
гъан кыйынды, ол себептен статьяны биринчи кесигенде
совет кыраллыккы тохташыкы кезиге дери малкъар халккыны
жарыкъландырууа, билимини жайгъуу кесирини юлюшле-
рини къошхан белгили адамларыны сагъындырууа сюебиз.**

Кавказ Патчах Россейни къауумуну
киргенден сора, регионда магна-
налы тюрленюле башландыла:
адамланы жашуу турмуларындан
башлап, маданиятта, экономика-
кагъа, политикагъа дери.

Россей жангы регионлада билим
жайып, халккыны ичинден интел-
лигентликни ёсдюрюуге, аланы
болушлуклары бла регионлада
къыраллыккыны кучлеуге улуу
магъана бергенди. Патчах кырал
регионлада кзын тегюнюю, урушуну,
къазауатыны болушлуклары бла
тохташаламалыгъын аныгъал, аны
орунуна махшур мадарлары хайыр-
ландырууа кечеди.

Малкъар халкыда къарангылыккы-
ны кетериге, билимини, окъунуу,
илмуу жаргъа кереклисин аныгъал,
аны жашауда биринчилени санын-
да бардыргъанла Орусбийланы

бир неча телюсионго келечилери
баргандыла. Тукумуну, баме, бек
белгили келечисине Мырзакулун
жашы Исмайлыны (1831-1888
ж.ж.) санаргъа болукду. Ол
Малкъардан Петербургда патчах
бла тобуешиге баргъан къауумгъа
да киргени белгиледи.

Исмайлылы тарых, этнография,
география жаны бла улуу билим
болганды. Ол Кавказны халкларыны фольклоруну,
жашау халларыны юсеринден кимден
да халпары эди. Профессор Ко-
валевский малкъарылан юсеринден этнография
шартлары да Исмайлылы айтханларына танып
жагъанды. Арта ала «У подошвы Эльбруса»,
«Законы и обычаи Кавказа» эм башка киталпагъа киргендиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Игилендириу

Жол сыйдам эмда къоркыуусу

Бу кюнледе «Жашуу этерге ин-
фраструктура» миллет проектне
кере, Кавказкагъа баргъан жолгъа
тынгылы ремонт этиле туралды. Иш-
лени кезиунде аны 1,8 километр
чаклы бири жангырылганды, деп
билдиреди КЪМР-ни Транспорт
эмда жол монокл министрствосуна
пресс-службасында.

Бусагъатда подрад организацины
келечилери жолну мурдорун кучлеп
бошап, биринчи къат асфальт сап-
кагъа жуушланы тамаллайдыла.
Аны бла бирге жанчына тротуар да
ишленди. Дагъыда кеме жарыкъ
болууча чыраккыны чынында да тар-
тылгандыла. Кыркыуусулукгъа
да аслам эс буруплукду. Ол санда
жорукуну билдирген белгиле салны-
рылдыла эм темир ызла бла буруула
да тартылгандыла.

Жангырылгъан жол Революци-
онан орамда транспорт аурлукуну

азайтырга, элчи ичинде машинала
бир билерини эм жауу жюргендени
чырмаманча этерге эм бу тийраде
жашагъанлары болумларыны игилен-
дириге болушурдукду.

- Жыл сайын эмда машиналары
сананы танг коек кышуула барады.
Анга кере жолгъа улуу аурлукъ сап-
лакъды. Ол себептен элчи жаны
бла баргъан жол водителерге тап
болгъандан сора да, мында жа-
шагъанлары, ботонда сабийлени,
къоркъуусулукларыны жалчыты-
рыкъды. Саулай алып айтханда,
жууукъ заманда хал ити жанчына
торнгендени кепиоробозгъа ыша-
нама, - дейди объекте башчылыкъ
элчи Агайлы Марат.

Плангга кере объектни бийик
окторбонд неч къалмай бошар
муратары барды.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Юбилей

«Халккыбыз насыплы жашаса сюеме»

**Социалист Уруунуу Жигити деген сыйлы атха аны 25 жылпында тийишли кergen эдиле.
Жигитлине бла ётюрюлюне кырал таматала 60-чы жыллада Чыгырланы Магомед-
ни кызы Шамкъызгъа бийик багъа бергенлери ол кезиунде миллетбизге улуу сауга
болган эди. Таулу кызы, кеплетге юлго болуп, ахшы жетшимлери бла республиканы
аты да Совет Союз даражада айтылгъа этгенди.**

Кеп болмай а Шамкъыз Магомедовна 85-жыллыгын белгилегенди. Ол кюн отгурду
ананы тегерегинде сабийлери бла туудуклары аны сый берип, хурметин кergenде
да жыйылгандыла. Баш иеси Ахматланы Науруз (жаннетли болсун) бла кыралгъан юй-
орда ала 8 сабий ёсдюргендиле. Аны себепли аладан туугъанла бюгонлюкде ынаны
ийнагъандыла, жорек жардырыла.

Шамкъыз Магомедовна бла юбилейини аллында тюбешим, 14 жылы толмагъан къыз-
чыкъ кёчгончолокде къалып ишлегенини, туугъан жерине къайтханында, аны къаллай
муратлары болганыны эм улуу юйор ёсдюрюу жигитчи эди огъесе тойлюмю эди,
дегенча затланы юсеринден ушакъ бардырганды.

- Билемизе, мени шендо не зат жарыстады мил-
летимде? Санкыызгъа ахырысы бла да къошул-
магъаны. Ол а тишхыруларыбыз бир-эки сабийге
аз да къошаргъа сойметгенлеринденди. Сабий
ёсдюрюуге бизни заманда бусагъатдача онгла
болсада эди, халккыбызны саны ити да аслам
болукъ эди. Алай ол онгла бла да 6-7 сабийден
аз жокъ эди хар аразда да. Адамла кырал не
береди деп къарамал эдиле, кыйналыдыла деп
эслеринде да жокъ эди. Мен шендо кесими туу-
дукларыма да айтама кеп сабийлиле болууча
къоркъымгъа деп, нек дегенде хар инсан да
ырсыксы мангъалайда жазылбай, алай тууды.
Аны эзде тутсада сюе эмди.

- Шамкъыз, сизни миллетбиз ючюн жар-

сыгъангызы жюргендигини теренинен келтени
сезилме. Жашуу бара-баргъан къазаара аны
жарсынулу, кыуанчулы заманларыны да шагыты
бола келгенсиз. Шендогю жашууга кёз къара-
мыгъызыны ачыкъласагъыз эди.

- Халккыны келечилери бек къаты адамла бол-
гъанларыны энци белгилерге тийишли киреме. Сёз
ючюн, анымы атасы - Туртуланы Чамай, аны
жигитлини юсонден киталчык да чыгарылыды.
Холмагъа къазакла киргенде, ол алагъа къажуу
сюегленгенге башчылыкъ этгенди. Ала кыргызан
12 адамны ичинде ол да бар эди. Алай бла ыннам,
Асанланы Хажимуратны эмге айлантагъан эгечи, 5
сабийла бла кеси кыралы, алай ёсдюргенди. Аладан

Ахыры 2-чи бетдеди.

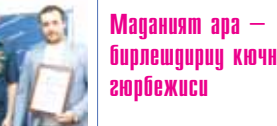
Окъутууа энци эс бургъандыла

2 бет

Адамланы къутхарыуа жигитлиги ючюн

2 бет

Маганият ара - бирлешдируу кюнню гюрбегиси

3 бет

Магъаналы экспонатла табылгандыла

4 бет

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Миллет энчликени саклауга, Россей бла байламлыкъяны кючлеуге себеплик эмгендиге

Ахыры. Алып 1-чи бетдеди.

Малкяр халкыны бла Россей аяларында байламлыкъяны кючлеуге себеплик этгендиги аяларында Орусбийаны **Мурзакюнулу** жашы **Асленбек** атын да сагынырга тийишлиди. Ол Патчах аскерини корнетинден башлап, полковникчи чыны дери есенди. 1881 жылда Александр патханын өлгөртенгенден сора, Асланбек малкяр аялары атында Александр III коронациясына кытышып, анга сауугага ушкун окуя бергенди. 1888 жылда Александр III Кавказга келгенден, Асланбек Нальчик округда Императору алгышларга эркинликтери болгон депутаттагы кымырыны, аны бла бир хан толкунду аяларга чакырылгандыны кыууна кийригелгенди.

Ол бир неча кырал саууга тийиш болганды, ол санда Сейли Ананы орденни 2-чи даражасына да. Аны сауугага кытыгында аны Нальчик округу башчысы рапортунда былай жазган эди: "...халкда анга жарумт уллуду, аны сёзю жаматага өтөди, алай бла правительствого кертичиликчи кючлеуге себеплик этти. Андан сора да, Орусбийаны Асланбек Басхан аууды башка эвед салганды, малланы кымамлеклярны игилдендирүү жаны бла мадарла этти...".

Орусбийаны Сафарали бла **Науруз** (Исмайлыны жашлары) малкяр халк чыгармачылыкыны жыйган, аны систематкага келтирген, тиктен эмда орус тилге көчүргөн биринчи болганды. 1881 жылда 22-жыллык Сафаралини «Сборник материалов для описания местности и племен Кавказа» деген журналда «Сказание о наротских богатырях у татар-горцев Пятигорья и окрест Терской области» деген статьясы басмаланган эди.

Аны чикн кырандыны Науруз да миллети хаазасын саклауга саб болганды. Ол Москвада, Санкт-Петербургда, Тописида көп кер болганды. Тандар, Чакковский бла тубеогон окурт, теартлагы, музейге барырга жиберген эдиле.

Алай ол урушда 17-жыллык тамата кырандышым Ибрагим кыалганды. Белоруссияда окуй турганынай, аяны сермежге атыдыла. Ахыр письмосунда агыны кетип, госпиталда болганын жазган эди. Арта немислия ол госпиталдагы атыдыр, жер бла теңг этил кыйрыгандыла. Дагында ол уруш аяны кырандышым аны жашы эмда киеулер кыатышандыла. Ага да, жаралы болгунушун, Финляндияга дери жеткен эди.

Битеу бу заптаны не эсгереме, жар таулу ойор да былай жигилден тол болганды. Былай олгюлене көр өсген төпюле өттор эдиле. Мен 2-чи классда окугубан заманымда урушну кезиундеги комсомолчулары исперинден китачылкыны кыайтарып кыайтарып окуй эдим. Аланы жигилдикерини оюндон сагыштыла, кесим да тоз алача этгериме азы да ишекли тойон эдим.

Бизни миллет сынаган кыйынлыкны эсгерге, жорегим көм кыйналганды. Сёз ючюн, ордонинге жолубуран оюмду көп зат кыалганды. Мен 4 жылдым да толмаганд эди. Алай бир кезиуню уа ма бюгон да унутмайла: поезд жеринден эдингте, эшиги да жабылмай

суйгенди. Кесини ююнде уа малкяр музикалык инструментлени музевини кыраганд эди; халк жомакларыны, жырларыны, макьамларыны жыйшыдыруну жашаууну баш борчона санаганды. Танаевини бла Тольчинскийни китапыранды уа жыр Орусбийаны Наурузу айтыхана көре жазыганды деп, көп кер сагынылды.

Кыабарты округну башчысы макьамга итингенде бюсюреп, таулу жашны Санкт-Петербургда ачылган консерваторияга аяларына тилеке жазганды. Мында эземленени кезиуню уа бир сейр иш болганды. Комиссияны кыууна аты битеу дунинга айтылган скрипка Генрик Веневский киргенди. Ол Солтанбек скрипка берип, ойгон болганды. Ол а: «Биринчи сен сокь, мен а ызындан кыайтырма»-дейди. Веневский бири бири ызындан бир неча кыйын макьамланы көргозтеди, Солтанбек, сагышы да эмтей, аланы тозооней кыайтарды. Ноталаны билемисе, деген соруга уа: «Кыалды нотала, угъай. Шизтинмени кыайтарам»-деп жууапалды.

Абайланы Солтанбек миллет макьамлары аражировкасы бла юрешгенди. Ол «Русские мотивы», «Мотивы горцев Терской области Утро в горах», «Обедня»-Горный хор» деген макьамлары автордун. Жарышты, аны кюл жазмалары сакланмагандыла.

Шаняланы Шалуканы жашы **Абай** (1850-1897) аскер врач болганды, ол генерал-майор чыныга дери жеткенди. Алай ул урушда есенди, аны энта 1871 кырандышы бла алы этеги болганды.

Нальчикке школну бошагъандан сора экзамениси Ставропольну гимназиясыны 4-чю курсуна салында. Ызы бла Петербургда медико-хирургия акымы болганды. Алай ул урушда есенди, аны энта 1871 кырандышы бла алы этеги болганды, дорслени белгили алмилле, профессорла бардыргандыла. Ол запал Грузияда Рион отрядда кыулук этгенди, генерал Фриц-Меликис башчылык этген Кавказ мараууну батальону кыуулууда Россей-Тюрк урушка кытышганды.

1880 жылда Узакь Востокода Восточно-Сибирский линейный батальону тамата враччына

дегенде да боладыла. Онуулан кетиле да, жалаанда низамны суйоген орусула эм горжолго кыалдыла. Ол кетгендиги орунларына да этеги чикими, кичуеюню эм дагында олбикден 8 адамны алама. 40 адам боладыла. Эки смен бла ишлерча этмесе, Совхозну таматасы Черкес Моевсиянга айтама алагы жашар жерле кыурагыз деп. Ма алай бла бу совхозну фермасин да алыч этгерге болушды.

Хар ийнек жылыны ичинде манга дери берген сотуне 900 грамм кеп берип тебериди. Алай кеп юрмюд болдурганла уа кыралда окуна бек аз эдиле. Алай, манга экинчи майдалны бердикме ючюн, сют бермеген ийнекче сатып аладыла. Болса, аны кетерге ийнекче окуну айткан эдим, была 200 граммдан көп кошарлыкч топиолдого деп. Совхоздан кетеме дегенде, тил кыйдырадыла. Юч ферманы да бирдикрип, мени кыуума бердиле. Алай бла бир жый ишленген сора, ауруп, ишмиден кетерге тошды.

Мен билгенден, баш икек Адамланы Науруз да ол совхозда ишли турганды?
- Хау, ол төпюле алы эм аланы багыш бл кыюрошгенди. Анда болган керюмдоло ол кезиунде кыралда бирине да жокь эдиле. Ол да, сёзсөз, Жулдузга тийишли эди. Алай атысы, аптасы да кулакпадан болганлары себепи, анча бермегендиге. Бек окуруш, таза ители адал болуучу эди. Бир заманда бир биринчи жыны сёз бла жорегин кыйнамаганды.

Ауурада да иш кочоке этгенди. **Сабийлеринге ырамызчы? Сиз суйогенче болуп өсгендиге?**
- Хау, ырамыз. Бири башыбызны эңише эттиргенде. Ишлеген жерлеринде да сыйлары-намыслары жоройду. Андан сора уа, керекду? Битеу сабыне да ата-аналарын кыуандыруучу болсуна.

Ушакны ТАПАСХАЛПАНЫ Аминат бардырганды.

«Халкыбыз насыплы жашаса сюеме»

Ахыры. Алып 1-чи бетдеди.

Уруш башланганда, бизни аз санлы миллеттен азы 10 миң чакшы бир адам кетгенди. Ол жигитлик тойолукмунда, алардын жармындан аспамы кыаймаганды. Жашаууну битеу кыйынлыкы уа тиширууларыбызны ишбуларна тошкенди. Алай ала кыратка кырагандыла, сабий ёдоргендиге. Мени амам Кыяныин 10 сабийин бар эди.

Таулу тишируулардан биринчи ол тишиш болганд эди «Мать-героиня» деген сыйлы атка да. Атам а урушда ауур жаралы болди, костьелле бла кыйтан эди. Аны көчюнолюкюно алланда эки айга раблитацияга жиберген эдиле.

Алай ол урушда 17-жыллык тамата кырандышым Ибрагим кыалганды. Белоруссияда окуй турганынай, аяны сермежге атыдыла. Ахыр письмосунда агыны кетип, госпиталда болганын жазган эди. Арта немислия ол госпиталдагы атыдыр, жер бла теңг этил кыйрыгандыла. Дагында ол уруш аяны кырандышым аны жашы эмда киеулер кыатышандыла. Ага да, жаралы болгунушун, Финляндияга дери жеткен эди.

Битеу бу заптаны не эсгереме, жар таулу ойор да былай жигилден тол болганды. Былай олгюлене көр өсген төпюле өттор эдиле. Мен 2-чи классда окугубан заманымда урушну кезиундеги комсомолчулары исперинден китачылкыны кыайтарып кыайтарып окуй эдим. Аланы жигилдикерини оюндон сагыштыла, кесим да тоз алача этгериме азы да ишекли тойон эдим.

Бизни миллет сынаган кыйынлыкны эсгерге, жорегим көм кыйналганды. Сёз ючюн, ордонинге жолубуран оюмду көп зат кыалганды. Мен 4 жылдым да толмаганд эди. Алай бир кезиуню уа ма бюгон да унутмайла: поезд жеринден эдингте, эшиги да жабылмай

турганды, бир аяны кыолдун сабийи чартап тышына тошеди да, вагону эдингт жабып кыоялды. Ол бери чачын жыртып алып кыайт аны бла ачы кырандыгы мени эки кыулагымы зыгырдаткан эди. Алай олгюле уа көп колдопдо...

Кёчюнолюкюде бизни ойор 11 адам болуп Кыргызыны Топский районуна тошоген эди. Милетибиз анда да көргозтген эди кыалды деп кереклисиз адалдыкы ишанарында да. Ачык ал кезиунде көпөлени жойганды. Тид жыйлганды, амам кеси да ауруйду. Ол жердеги орусула аны бек сөз эдиле. Тёрегердик врачла бары да агыты юсюне болуп, аны сау этдиле.

Ийнек сауууну болуп анда башлаганы деп эшиттеме.
- Ийнек саууну мен ойде, амам болушурга оюноп, 7 жылдыма башлаганам. Бизни ююрдөн а 8 сабий болуп фермага алай жорегонбиз. Ол бир 6-чы 7-чи классда болуп эди. Анда иги ишлегенибиз ючюн, бек көп асы-суу алганыбыз. Балгы дери кезимде болмаган жокь эди. Ол кезиунде окуна анда ийнекче автоматика бла сауулгандыла.

Бизни борчубуз а дагында уллу көм жуалукчы алай, аланы жорегон бердикчи болушурга сары 2-ш школдача, аланы халлерине белги сала эдиле. Ол белгилеге көр бергендиге бизге да буданы, жаууну да. Пландан көп саусанг а, нени да элпек берсе эдиле. Сёз ючюн, көр көрмө дорелени тийишлиликде, манга бир бергенге 65 килеграмм сары жау чыгы эди. Бузуоланы эки айларна дери аурумтй питемикери беруу, бек уллу жетишиме саналганды. Жалаанда мен бла уллу кырандышымны Кыалму болдура эди ол керюмдону. Ол аны буюнуна салып көргөргөн жаш эди.

Дагында бир сейр шартны туура этерге сюеме. Ол заманда кыошун республикададан келип, кый оюн бардырыучу эдиле. Кыалму ала кыйон бир бармагы бла көтөрү болганды.

Анга кыарарга төрегерден болмаганына көп адам жыйлычуучу эди. Бир торлюк ючю эришиуде аялына эданы жибергенди. Буюмо 2 метр 25 сантиметр эрди. Болмаганына аделди, намыска жазып, сокурчюнген елген эди. Аны да: «Мен кыраным ауруйду деп докторга кыалы барлыкма»,- деп.

Бизни ойор бек ишин эди. Газетлерде заман да Чыгырланы кыуура деп, атыбыз айттырды алай турганды. Ата-анабызны, апарларыбызны атларын иги бла айтдыруу бизге бек магыналы эди. Бузоучудан ийнек саууучуга кёчюргендеринде, белгили Елмезланы Мариям бла эришере тошеди. Ким бла эришесе дегендеринде, аны керип айтылган эди. Биринчи жый окуна мени керюмдолорим аныкындан көп боладыла да, Москвага фестивалга жибердиле. Ол кезиунде кёчюнолюкюде болган халкылары келечилерине алай сый бермей эдиле. Кыайтанымдан сора уа «Сыйлыктыны Белгисорденни да бердиле.

Эсимдеди, таулугага кыайтырга эркинлик берилгенде, бир кыулукчу келип, бизни бла жашарга суймей эсиз, бизни миллетте эки автономия кыуурача этер отлга бардыла республикада болушурга тилегени. Алай бизникке анга азы да ыразы болмадыла.

Бери кыайтангыыздан сора Акь-Суу элини фермасында тохтаган болур эдинг?

- Хау. Анда да ачык керюмдоло көргозтотон, республикада атам айткан тебиде болгонды табыладыла аны ийнекери иги ийнекдиле да анданды, дегенле. Сора айтама, бергизим манга бек артка кыалган фермадан бирин деп. Алай бла мени совхоз «Нальчикский» жибердиле. Ари бир айды жорюп, халлерин көрөмө. Анда ишлегене жемги, жымжыны да кыурагыял куюуп, зыраф этдирип, малланы да сют бермеэча этгендерин ангылайла. Сора ары кёме да, ишин кесим суйогена кыурайла. Аны бла ишлерге суймейбиз,

Илму

Билим беруюню айнытырга алланып

Х.М.Бербеков аты Кыабарты-Малкяр кырал университет бу кюнде Россейни Билим берую эм илму министрствосуну иши кенешине кытышканды. Тобешуюну саргай да 600-ге жууук кыралны бийик билим берген укредениларны ректорлары бла проректорлары кытышкандыла. Ала 2025-2026 окуу жылы ичинде билим беруюню айнытыр ючюн жагы амалланы созилгенде.

К.М.Кыуу-ну атындан жаш төпю политика, социал жумушла жаны бла управленийни таматасы **Резуан Кумьков** кенешге кыатышып, университетте озган жылны жетишимлерини эм жагы окуу жылга салынган умулданы, аланы игилдендир амалланы юсюринден да айтканды.

Россей Федерацияны бийик билим берую эм илму жаны бла министри орунбасары Ольга Петрова кесини сёзюнде бусугагында Россейни айнуучуна университеттеги магьамалары уллу болганын чертегди, тынгылы, билимилик, кыралны илмусуна себеплик этерик жагы төпюле айтканды.

Миллети биринчи билимили адамлары Малкярда административ органына кыурагыта, осылу этерге болушды. Юридикалык берую укредениларны кёбейтиуге, халкыны жашаууну жетилеитиуге, аны бла бирге уа Россей бла кыурага байламлыкяны кючлеуге себеплик этгендиге.

Алай Патчах Россей чачылып, политика торюленуе башталган кезинде билим берую ишетирилди, чакыруулары Малкяр таулуга да жетгендиге. Революционерле **Энейланы Магомед, Зумакуллары Мустафа, Асанланы Хажимурат, Улашланы Келет, Ностулары Юсуф, Теуыланы Аю** эм көп башкала халкыны Октябрь зоруктуларындан эркин эткенди, тенгликни ишетирилди жайыуну, халкыны сакталгылыккындан чыгарыууну кеслерини жашауларыны баш борчларына санагандыла. Алай Малкярда жолуурадан башлап, аны миллет кыурагында тохташырууга дери магыналы ишлени тамамлаганды.

ТИКАЛНЫ Фатима хазыралганды.

Белгилеу

Адамланы кыутарууга жигитлиги ючюн

Россейни МЧС-ини Кыабарты-Малкярда бөлуюму Хочуланы Асхатны канат-кресель жолда көргозтген жигерлиги ючюн белгилеги.

Эки жаш сагайлыкч: алгаракыла, 8 августта, Нальчикки курорт кенешинде канат-кресель жолда трос юзюлоп, адамла ачыгандыла. Ол кезиунде Асхат канат жол бла келгенге төбеген жерде ишлегенди. Тросча заран тошогени эселп, бир такыйкыны да тас этмегендей, пассажирни кыоруу болган жерден чыгарганды. алай бла аны сауугуна таза болмаганды. Авария болган кезиунде канат жылы 23 адам уа тура эдиле, экстренный служба жетгичи алагы болушукуну алайда болганла этерге юрешгендиге.

Тюбешуюн баш темасы уа сабийлени школда эмда аны тиьерлеринде кыорукусуулукларын саклаууну жалтыруу болганды. Аны бла байламлы билдирүү эмда сигнализация тийишли системаланы ише кызырыктылары тынгылы тинтигенди.

Жыл сайын Черек району билим берую системасында ахшы торюленуе болганлай туралды, мектепелени ыркысы-техника кыюлайыктылары игиленди. Жагы окуу жылдан а району битеу школларында «Точка роста» шендоголо билем берую арала ишпеш барлыкыдыла. Бусугагында ремонтлары ахырына жете турганын мектепелерге уа интерактив доскада алынгандыны.

Жангылыкыла

Юч проект хорлаганды

Кызанда көп болмай «Гитче шахарланы эмда тарых магыналы элени айнытыр» Битеуверсий форум өтгенди. Татарстанны ара шахарында көп региондалан власть органыны, бизнесини, эксперт жамауатыны келечилери жыйылып, шакарланы айнытыруу оюндон сөлөшкендиге. Аларны санаында Кыабарты-Малкярны Кыурулуш эмда ЖКХ министрствосуну делегацияны да бар эди.

Форумну кезиунюде тап шахар болму кыура жаны бла эм иги проектлени онуну Битеуверсий конурсуну эселтерин да чыгаргандыла. Анда 81 объекттен 294 проект хорлаганды. Бизни республикада аны башламчылыккыны белгилегендиге: Нальчикде «Экстрим парк», Майскийде «Парк Заря», Чегемде «Шахар жибермейди».

Ведомствону Бул управленийсыны башчысы **Михаил Надежин** Хочуланы Асхатны «Канат-кресель жолда аварияда кыйын болгуну тохта-тында көргозтген билими эм жигерлиги ючюн» ыразылыкч

кыагыт бла белгилегенди. **КУПЧАЛПАНЫ Зульфян СУРАТДА** (солдан онгнга): Михаил Надежин бла Хочуланы Асхат.

Аламуат майдан кыураалганды

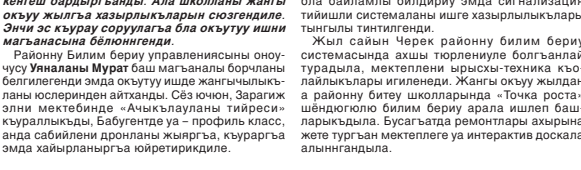
Жамауат тиьерлени тапландыруу жаны бла саууя кыралда көп иш этиледу. Ол санда Кыабарты-Малкяр Республика да артка кыалмайд. Сёз ючюн, былыны алланда башлап алай ол объект жарашдырылганды, деп белгилегендиге КыМР-ни Кыурулуш эмда ЖКХ министрствосунда.

Алай объектлени санаында Басханкөн элдегин да сагынырга тийишлиди. Анда орта школун алланда майдан маталлы тире жагыртылганды. Подпряд организация асфальт жыйганды, борборуна да орнатханды, дагында тапландыруу жаны бла көп торлю мадар этгенди. Энди келип солуга суйогенде, аялы бла өттенгенде да ол тире таза эмд тап болганды.

ОМАРПАНЫ Мурат хазыралганды.

Черек району администрациясыны таматасы Кыубайланы Алан билим берую укредениларны таматалары бла стратегиялык кенеш бардырганды. Ала школаны жагы окуу жылга хазырыктыларын созилгенде.

Черек району администрациясыны таматасы Кыубайланы Алан билим берую укредениларны таматалары бла стратегиялык кенеш бардырганды. Ала школаны жагы окуу жылга хазырыктыларын созилгенде.

Ведомствону Бул управленийсыны башчысы Михаил Надежин Хочуланы Асхатны «Канат-кресель жолда аварияда кыйын болгуну тохта-тында көргозтген билими эм жигерлиги ючюн» ыразылыкч

Ведомствону Бул управленийсыны башчысы Михаил Надежин Хочуланы Асхатны «Канат-кресель жолда аварияда кыйын болгуну тохта-тында көргозтген билими эм жигерлиги ючюн» ыразылыкч

Жамауат тиьерлени тапландыруу жаны бла саууя кыралда көп иш этиледу. Ол санда Кыабарты-Малкяр Республика да артка кыалмайд. Сёз ючюн, былыны алланда башлап алай ол объект жарашдырылганды, деп белгилегендиге КыМР-ни Кыурулуш эмда ЖКХ министрствосунда.

Тарых

Магьаналы экспонатла табылгандыла

Бу кюнде РФ-ни ФСБ-сыны Къабарты-Малкларда управленийсы КЪМР-ни Миллет музейине тарых магьаналары болган жангы экспонатла этдоргенди. Ала алгыаркада оператив – тинтиту ишлени кезиунде ачык болгандыла.

Тарых экспонатланы саны 347-ге жетеди. Аладан бек этретилиши бизни эрагъа дери 3 миңг жыл алгъа ишленгенди, кеңиреклери уа – 14 ыморда. Специалистлени оюмларына кере, бу табылганд затланы юслери бла республиканы археология тарыхын толусунлай тохтадырыр онг барды. Аладан бир-бирлери уа битеудуния маданиятта да уллу магьананы тутадыла.

Бу экспонатладан Кишек элли тийресинде курганны 13-чю къабыр орунунда табылган аскер башчы кийген темир бѳрк зычи да сейри. Айтамызгана кере, дунияда мында дери аллай битеу да терто белгиликди.

КЪМР-ни Миллет музейини къуллукчусу Анна Кадиева белгилегенге кере, бу затны коллекцияда болуу бу жерлени иелерини тыш кыралла бла байламлыкка жюрюткенлерини оюсонден айтады. Дагында аны бла бирге ат керекле эм эркиши бел бауну хесеклери да бардыла. Илмуу дуниясында кент белгили коллекцияны Россияни музейле Фондуу байкъдыргъаны, сѳзсюз, ашчы эм магьаналы иш болганды.

Бу жол табылган затланы бир къаууму кеси заманлардан Басхан аузунда археология тин-

туилени кезиулеринде да чыкыгъандыла. Фондуу сарматланы кезиулеринде къалган затла бла байкъыганы мындан ары бардырылык тинтиту ишлеге башха кѳздѳн кыарарча онг бередди. Ол жаланда Шимал Кавказы тауларыны тийресинде жашуу бардырылгандыла ачыклаууга

уыгъай да, Шаркъ Европаны тюзлерин кимле билеп тургъанына жангы кѳздѳн кыарар амал бередди, ол санда Рим империягъа кирген жерлени тарыхларына да.

Кишлени тийресинде табылган затла Шимал Кавказы халклары Къара теңизни шимал жанында жашагъанла. Кырым, Иран эм Закавказьны кыраллары бла Кен Рим империяны

кезиуонде къаты байламлык жюрюткенлерине шагъатдыла, – дейди РАН-ны Археология институтуну скиф-сармат археология бѳлѳмѳнѳнѳ тэматэ илму къуллукчусу Сергей Деменѳко.

Кавказы Археология институту тэматасы Атабиланы Биолсан айтангана кере, битеу бу табылган затла бююнюлѳкдѳчѳ аспам чыгарылгандыла деп айтыргъа жарамаз. Аланы энчи адамлагъа деп жарадырылгандыларына сѳз да жокуду.

Табылган тарых магьаналы экспонатла Миллет музейде жерлерин тапханын, реставрацияны этерикди. Ол а бир къауум заманы алпыкты. ТАПАСШАНЫ Аминат.

Багъала

Тахта кѳсетле эмда бал туз учузурак болгъандыла

Быйыл июльда, аны аллында ай бла тенгешдиргенде, багъала 0,4 процент къошхандыла. Алай аш-азыкъ продуктла уа учузурак тѳла бардыла. Сѳз ючюн, жумурчаланы багъасы жетинчи ай тохтаусуз тѳше барады, бал тузуну уа – тертнѳнчю ай. Башха жаны бла алып кыарганды уа, хакъ тѳленил берилген жумушланы багъалары ѳсе барганы эсленеди. Бу шартланы РФ-ни Банканы Къабарты-Малкларда бѳлюмѳнѳде тураа этгенди.

Жаны тирлики заманы жетени багъала ишледе тахта кѳсетлени багъасы 12,4 процентге тѳшгенди. Ол санда бегирек чоңоңдор, хобуста, кардоф, чибѳжи, томатла, сокан затла быкъ учузурак болгандыла. Тауыкъ жумурчаланы багъасы да андан ары азгъа барганы кѳрѳнѳде. Аны сылтауу – производствону,

къуру бизни республикада угъай, саулай кыралда окуяна ѳсѳп барганды.

Банканы тергеулерине кере, бал тузуну багъасы тѳшѳп баштагъаны тѳрт ай болдо. Ол а нени хайырлындады десегиз, сатыуда быллай продукция кѳбейгенде эмда аны ташуу женгилик болгандыла.

Бизни республика бал туз чыгаруучуладан алай узакъда болмагъаны себепли алай багъаланы тѳшгени мында терикер сезиледи.

Продовольствие болмагъан рынокда уа инфраструктура бла оборудование учузурак турдыла энди. Хайырлануучулагъа кредит беруу азайгъаны ючюн, алгъа да сурам азырак болганды. Алай компьютер техникагъа багъала уа, ары дери тѳшѳп тургъан ѳсѳле, июльда ѳсѳп тѳбергенди. Сылтаулардан бири – тюкене къыстыркъларын учуз багъасы бла сата кетип азайтхандыла.

Июльда, айтанбызгана, бегирек да хакъ тѳленил берилген жумуш-

ланы багъалары кѳторюлгенди. Коммунал тарифлеге да къошулгандыла. Дагында тыш кыраллада солугъа тѳбергенде да кѳбѳрек тѳверге тѳшѳрди. Нѳк дендеме бу кезиуде алай затлагъа сурам не заманда да уллу болуучу.

Регионда инфляцияны юсюнден айтанхон, ол андан ары тѳше барганы кѳрѳнѳде. Озгъан айда 8,2 процент болуп, кыралда орта кѳрѳмѳдѳгѳ окуяна жетѳвѳди, алай белгиленген мардад а энгта да озады. Россияни Банкы не да этип, келир жылда инфляцияны тѳрт процент жетдирме, андан ары да аны ол чекледе туртаргъа тауенди.

УЛАШАЛЛАНЫ Мурат.

Башламчылык

Патриот сезимлени ѳсдюре

Хар жылы кесини бир башламчылыклары болады. Быйыл «Билет в будущее» эм «Россия – мой горизонт» деген курсла кийириледи.

Биринчи проектни чегинде сабийлеге усталыктылары юсеринден толлу халар айтырдыкды. Жарысууга, ѳнѳйричи классны бошай турп да, кѳпне къайда окуурга, не усталыкны сайларгъа билмей, абызырап

Алимле айтадыла: «Усталыктылары кѳрѳшлемесе да жаш адам, аны вузда окууган заманы хайырдыды. Биринчиден, бийик билими болган адамны акъылы, къылыгы да баршарак болгъа билмей, абызырап

чеклеринде тѳстле ѳтерге болуукду, ала сабийни энчи ушыларын ачыктырдыла, къайда жетишилми болуугун да кѳргѳзѳрѳкдѳде.

Энчи курсу чеклеринде уа сабийлеге бизни кыралбызны оюсонден айтырдыдыла. Бусагъатда интернеде басмаланган затланы окъуган сабийни бизни кыралны оюсонден анылау болуук тѳюйдѳ. Бизни жетишилѳрѳбиз – комсомдан башлап балетте дари да – бек бийикдиле. Адабиятны аласкъ да, Достоевский, Гоголь, Толстой, Пушкин, Ахматова, дагыда кѳп белгили жазуучула бла поэтле – къайсы кыралны барды аллай бойлыгы? Кѳп милетле жашаган Россияде болган халкъ чыгармачылык – жомакла, халкъ жырыла, усталык ѳмѳрдѳн ѳмѳрге алтын къоллары бла этген ариулык – къайда табылгандыла боллай тамаша байлык?

Сѳзсюз, хар кырал кесин махтагъан кезиуде, бизни школларыбызда, вузларыбызда патриот кѳйретми къан бардырылганды турганды. Аны хатасындан кѳп жаш адамларыбыз тыш кыралла кетгенди. Энди ол чурум кѳтерилдикди. Кырал Ата журтубузгъа керчилик болуук адамланы ѳсдорюге аспам ѳс бурлукуду.

Статистика шагъалыкъ этеди: бийик билим алгандан сора усталыкларына кере ишленгенне азыдыла.

«Билет в будущее» курсу

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Жандауурлык

Школгъа хазырланыргъа болушхандыла

Жаны окуу жылы аллында кѳп сабийли эм къыйын жашуу болумгъа тѳшген 130 юйѳрге «Сабийни школгъа хазырла» акцияны чеклеринде окуу керекле, кийимле да юлѳшингенди. Жандауурлык жумушланы КЪМР-ни Муслиманларыни дин управленийсы, «Баракат» жандауурлык фонд, волонтерлери «Помоги ближнему» организациясы эм тишируулары башламчылыкларына себеплик жаны бла «Жемчужина» жамауат биригип кыаргандыла.

Республиканы ара межити тюкене сабий аузалдан толлу эди. Школда дѳрлѳе башланырны аллында ала саугъала кѳллу болгандыла: дѳрлѳе, альбомла, сурат ишлерча керекле, иллаула.

Тѳбѳшуну ача, республиканы муфтийини орунбасары Алим Сѳмѳжѳев бу чомарт ишге муслиманла хар жылдан да къатышханларын белгилегенди: «Сабийни школгъа кыаргъа билеклик этген магьаналыды, бютѳнда къыйын жашуу болумгъа тѳшгенде. Кѳп зат сатып аларгъа керекди, кыранчла уллула. Юйѳрде бир неча бала бар ѳсе уа, билеклик бютѳнда керекди. Быллай жандауурлык жумушла бардыры, жамауатны эсин ѳсѳп келгѳн ѳлѳнѳе кереклерине буртургъа керѳшѳбиз, – дегенди ол.

Алим Сарабиевич бу жемчужинагъа себеплик этгенде. Анда 50 юйѳрге тюкѳнѳге ыразылыгъын билдиргенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима. Сурат автордуу.

Жангычылык

Электрочюк ызлагъа женгил къошулурча

Гитче эмда орта бизнес сфераладан предпритияла, сѳз ючюн, коньяк юйле, сатыу-алуу арада, ѳдис мекамла объектлерин электрочюк сѳтьлеге къагыт келишми къурамай къошаргъа болуукду энди. Бу жумушда жаны амал кийрген бѳлѳмѳни РФ-ни Правительствоуу кѳп болмай дурус кѳргенди, деп айтады КЪМР-ни Правительствоуу сайтында. Тийишли документле 150-670 кВт электрочюк керек болган объектлени юсюнден айтадыла. Шѳндѳгѳ дѳр уа иш былай болганды: заявканы бергенде документлеге къол салып, ызы бла алааны сетевѳе организациягъа жѳберѳчю энди. Аны ючюн керексиз информация артыкъ болганды,

аны жарадырыргъа, организацияны ишин тийишдиргенде да кѳп заман кетгенди. Энди уа заявканы электрон халда жѳберип, келген сѳтнѳ да алай тѳлѳп къуулулурга болуукду. Ала жѳрине жетгени бла, келишим кюч алыкъды. Ызы бла электросетевѳе компания заявка бергени «эчи кабинетне» неча «Госуслуж» порталгъа документлени барын да жѳберилдикди.

Алай бла энди заявка бергени эмда сетевѳе компанияны арасында битеу байламлыккъа жалаңда электрон халда жѳберилдикди. Ол а аланы экилерине да къайда женгил болуукду.

ОМАРЛАНЫ Мурат хазырлаганды.

2025 жылда сентябрьде намаз къылынуу беш ууактысы

Айны кюнлери	Эрттен намаз	Кюнѳнѳ чыкыгъан заманы	Тѳш намаз	Экинчи намаз	Ашхам намаз	Жасы намаз
1 Пн	04:00	05:30	12:16	15:54	18:43	20:28
2 Вт	04:01	05:31	12:15	15:53	18:41	20:26
3 Ср	04:02	05:32	12:15	15:52	18:40	20:24
4 Чт	04:03	05:33	12:15	15:51	18:38	20:22
5 Пт	04:04	05:34	12:15	15:51	18:36	20:20
6 Сб	04:05	05:35	12:14	15:49	18:34	20:18
7 Вс	04:06	05:36	12:14	15:47	18:32	20:16
8 Пн	04:07	05:37	12:13	15:46	18:31	20:14
9 Вт	04:09	05:39	12:13	15:45	18:29	20:12
10 Ср	04:10	05:40	12:13	15:44	18:27	20:10
11 Чт	04:11	05:41	12:12	15:43	18:25	20:08
12 Пт	04:12	05:42	12:12	15:42	18:23	20:06
13 Сб	04:13	05:43	12:11	15:40	18:22	20:04
14 Вс	04:14	05:44	12:11	15:39	18:20	20:02
15 Пн	04:15	05:45	12:11	15:38	18:18	20:00
16 Вт	04:16	05:46	12:11	15:37	18:16	19:58
17 Ср	04:17	05:47	12:10	15:35	18:14	19:56
18 Чт	04:19	05:49	12:10	15:34	18:12	19:54
19 Пт	04:20	05:50	12:09	15:33	18:11	19:52
20 Сб	04:21	05:51	12:09	15:31	18:09	19:50
21 Вс	04:22	05:52	12:09	15:30	18:07	19:48
22 Пн	04:23	05:53	12:08	15:29	18:05	19:46
23 Вт	04:24	05:54	12:08	15:28	18:03	19:44
24 Ср	04:25	05:55	12:08	15:27	18:01	19:42
25 Чт	04:27	05:57	12:07	15:25	18:00	19:40
26 Пт	04:28	05:58	12:07	15:24	17:58	19:38
27 Сб	04:29	05:59	12:07	15:23	17:56	19:36
28 Вс	04:30	06:00	12:06	15:21	17:54	19:34
29 Пн	04:31	06:01	12:06	15:20	17:52	19:32
30 Вт	04:32	06:02	12:06	15:19	17:51	19:31

КЪМР-ни Муслиманларыни дин управленийсы.

Прокуратура

Ахча кыралгъа къайтарылганды

КЪМР-ни прокуратурасыны эсертюулерини бла кыралгъа 16 миллион сом къайтарылганды. Надзор ведомстводан бизге билдиргенлеринча, Черек районну прокуратурасы коррупциягъа къажау законла къалай толтурулгандыларын тингетне, районну жумушлары бирин жѳрѳжери самоуправление органдарыны алгынчы депутаты сатып алгъан ырыксы аны законлу файдаларына келишмегин ачыккъылагъандыла.

2022 жылда депутат жер эмда мекам сатып алганды. Аланы битеуло

Ангылатыла

Хыйлачылагъа ийнанмагъыз

Налычкы полициячылары «Сакъ болуугъуз, хыйлачыла!» деген ангылатуу жумушла бардыргъандыла. Россияни МВД-сыны Налычкы управленийсыны полициячылары «Радуга» санаторийде ишленген эм солугъаны бла интернетте эм телефонуну болушуклары бла этилген хыйлачылыкъланы тохтауу жаны бла ангылатуу ушакъ бардыргъандыла. Полициячыла амалчылыккъа хайырланган мадраланы билдиргенди, инвестицияла салыргъа юйретбиз неча банкны къуллукчусула, право нызамны сакълауучусула деп алдап, ача урлаула кѳбейгенлерин айтадыла.

Тѳбѳшунге къатышханларгъа интернетде къоркуу усулукуну жорукъларын эсертгенди, танымгъан адам сѳлѳшенде, аны ийтханына ийнаны къалмазгъа, бир торлоу шартланы, тарихлени билдирмеге жарамагъаны энчи белгилегенди. Полициячыла бу магьаналы жорукъланы жууукъларына, танышларына айтырларын тилгенди.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДАКЦИЈАНЫ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору оубрасары), ЖАНГУРАЛАНЫ Нажабат (баш редактору оубрасары), ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаланы секретары), МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зуура, УЛАШАЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫЛА: РЕДАКЦИЈАНЫ БЕЛОМЛЕРНИ:

Политика эм право – 42-24-02. Экономика – 42-66-73. Кулугъура – 42-66-76. Социал ишле – 42-75-82. Курорла, туризм эм спорт – 40-39-93. Окуучула бла байламлыккъа жоруктоуу эм жалмауу – 42-37-94. Сурат алауу – 40-59-18. Этери коргоолуу – 42-68-72. Операторла – 42-66-85.

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ:

Редакция авторла бла къагыт жоруктоуу. Кѳл жазмагъа редакция этилмей эм ала артыкъ къайтарылмаздыла. Газетде басмаланган материалла айтылган оюмла редакция оюму бла келишимге болуукду. Алада айтылган хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы оюсонден законну тийишленише материалны авторлары кеслери жоюуларына.

Газетни басмагъа «КЪМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службагъа хазыр этгенди.

Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Старворла – Эсентузгъа ш. Нальчикский орак, 5а. Газеттени ислерине тапдыруу ючюн КЪМР-ни почта сызыны федерал Управленийсы жууаланы. Телефон: 76-01-21. Газет ымыркаш юч керѳе чыгъады – тѳрѳрге, орта, шабат кюнде.

Номерге графикте кѳрѳе 19,00 сатыгъа къол салында. 20,00 сагъатда къол салында.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГЪАРГЪАНЛА: Моксалади Зуура – дежурный редактор; Кетенчианы Зууфария – жууалы секретары оубрасары; Бийекчуланы Жангита (1-чи бет), Гелъданы Валетина (3-4-чю бетле) – корректорла. Тиражы 1627 экз. Заказ № 1848. Басмагъа 13 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ АДРЕСИ:

360000, Налычк шахар, Ленин алы проспекте, 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru